

Angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol ar gyfer gwerthuso amlygrwydd impiad llawdriniaeth i ddargyfeirio rhydsweli coronaidd

**Deall arweiniad NICE –
gwybodaeth i bobl sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd**

Angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol ar gyfer gwerthuso amlygrwydd impiad llawdriniaeth i ddargyfeirio rhydsweli coronaidd

Deall arweiniad NICE – gwybodaeth i bobl sy'n ystyried y weithdrefn, a'r cyhoedd

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2004

I archebu copïau

Gellir archebu copïau o'r llyfryn hwn o Linell Ymateb y GIG; ffoniwch 0870 1555 455 a dyfynnwch y rhif cyfeirnod N0731. Mae copi Saesneg yn unig ar gael hefyd, rhif cyfeirnod N0730. Mae arweiniad ymyriadau NICE y seiliwyd y wybodaeth hon arno ar gael o wefan NICE (www.nice.org.uk). Gellir cael copïau o Linell Ymateb y GIG hefyd, rhif cyfeirnod N0729.

National Institute for Clinical Excellence

MidCity Place
71 High Holborn
London
WC1V 6NA

Gwefan: www.nice.org.uk

ISBN: 1-84257-799-9

Cyhoeddwyd gan y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol Hydref 2004

Gosodwyd Testun gan Icon Design, Eton
Argraffir yn ôl y galw

© Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol, Hydref 2004.
Cedwir pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r deunydd hwn am ddim at ddibenion addysgol ac at ddibenion nad ydynt yn gysylltiedig ag elw o fewn y GIG. Ni chaniateir atgynhyrchu gan neu ar gyfer sefydliadau masnachol heb ganiatâd ysgrifenedig uniongyrchol y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol.

Cynnwys

Ynglŷn â'r wybodaeth hon	4
Ynglŷn ag angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol	5
Beth y mae NICE wedi'i benderfynu?	8
Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi	9
Gwybodaeth bellach	10

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae'r wybodaeth hon yn disgrifio'r arweiniad y mae'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol (NICE) wedi ei ddsbarthu i'r GIG ar weithdrefn a elwir yn angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol. Nid yw'n ddisgrifiad cyflawn o'r hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu – dylai tîm gofal iechyd y claf ei disgrifio yn fanwl.

Mae NICE wedi edrych ar ba un a yw angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w ddefnyddio fel triniaeth arferol ar gyfer gwirio impiad llawdriniaeth ddargyfeiriol y galon.

Er mwyn llunio'r arweiniad hwn, mae NICE wedi:

- edrych ar ganlyniadau astudiaethau o ba mor ddiogel yw angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol ac o ba mor dda y mae'n gweithio
- gofyn am farn arbenigwyr
- gofyn am farn sefydliadau sy'n cynrychioli gweithwyr proffesiynol ym maes gofal iechyd a'r cleifion a'r gofalwyr yr effeithir arnynt gan yr arweiniad hwn.

Mae'r arweiniad hwn yn rhan o'r gwaith y mae NICE yn ei wneud ar 'ymyriadau' (gweler 'Gwybodaeth bellach' ar dudalen 10).

Ynglŷn ag angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol

Bydd person yn cael llawdriniaeth ddargyfeiriol y galon os oes ganddynt rwystr yn un o'r pibellau gwaed sy'n cario gwaed i'r galon. Y nod yw ailgyfeirio'r gwaed er mwyn osgoi'r rhwystr fel y gall gyrraedd yn galon yn haws. Gwneir hyn drwy ddefnyddio darn o bibell waed o ran arall o'r corff, a gaiff ei bwytho yn ei le er mwyn i'r gwaed lifo drwyddo yn hytrach nag i mewn i'r bibell waed wreiddiol lle mae'r rhwystr. Gelwir y darn o bibell waed a gaiff ei osod yn impiad. Weithiau, bydd y darn 'newydd' o bibell waed yn cael ei flocio'n gyflym, felly bydd yn anodd i'r gwaed gyrraedd y galon o hyd. Gall hyn achosi rhagor o broblemau mewn pobl ar ôl eu llawdriniaeth ddargyfeiriol.

Mae angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol yn fodd o sicrhau bod y gwaed yn llifo drwy'r bibell waed newydd yn ystod y llawdriniaeth ddargyfeiriol. Mae'n golygu chwistrellu swm bach o liw arbennig i'r system waed er mwyn iddo lifo i'r pibellau gwaed ger y galon. Yn ardal y galon, gweithredir y lliw gan laser bach a fydd yn gwneud iddo fflowroleuo. Caiff symudiad y lliw fflowroleuol yn y gwaed ei ddilyn gan gamera fideo digidol. Ar hyn o bryd, gall y dechneg ddweud wrth feddygon pa un a yw'r gwaed yn llifo'n dda drwy'r bibell waed newydd, ynteu a yw'n dal i gael ei rwystro. Ni all

y dechneg fesur yn union beth yw llif y gwaed drwy'r impiad ar hyn o bryd.

Pa mor dda y mae'n gweithio

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Canfu NICE dair astudiaeth a gyflwynodd ganlyniadau angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol mewn cleifion a gafodd y driniaeth hon yn ystod eu llawdriniaeth ddargyfeiriol y galon (roedd pedwaredd astudiaeth wedi digwydd ond nid oedd gan yr adroddiad unrhyw wybodaeth ddefnyddiol at ddibenion NICE). Mewn un astudiaeth a oedd yn cynnwys 200 o gleifion, defnyddiwyd y dechneg i gadarnhau bod yr impiad yn gweithio'n dda mewn 192 o gleifion. Yn yr wyth o gleifion eraill, dangosodd yr angiograffeg fflworoleuedd broblem bosibl, felly roedd y meddygon yn gallu addasu'r impiad ychydig er mwyn iddo weithio'n well. Digwyddodd hyn hefyd mewn 4 allan o 290 o gleifion yn yr ail astudiaeth yr edrychodd NICE arni, ac mewn 4 allan o 107 o gleifion yn y drydedd astudiaeth, a chafodd yr holl bobl hyn hefyd addasiadau i'r pibellau gwaed newydd er mwyn galluogi'r gwaed i lifo drwyddynt yn haws.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Dywedodd un arbenigwr nad oedd digon o astudiaethau wedi cael eu cynnal i ddweud a oedd angiograffeg fflworoleuedd yn ddefnyddiol.

Risgiau a phroblemau posibl

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

O'r astudiaethau yr edrychodd NICE arnynt, nid oedd yn ymddangos bod unrhyw broblemau na risgiau arbennig gydag angiograffeg fflworoleuedd wrth i'r weithdrefn gael ei defnyddio yn ystod llawdriniaethau dargyfeiriol y galon. Ond cafwyd rhai adroddiadau yn ymwneud â phroblem gyda'r lliw pan gaiff ei ddefnyddio mewn mathau eraill o weithdrefnau. Y broblem fwyaf cyffredin yn yr astudiaethau hynny oedd adwaith alergaidd difrifol (er mai i'r hyn sy'n cyfateb i 3 allan o 1000 o bobl y digwyddodd hyn yn yr astudiaethn lle y digwyddodd amlaf).

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Dywedodd un arbenigwr y gallai adwaith alergaidd difrifol i'r lliw ddigwydd ar achlysuron anghyffredin.

Beth y mae NICE wedi ei benderfynu?

Mae NICE wedi ystyried y dystiolaeth sydd ar gael am angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol. Mae wedi argymhell pan fydd meddygon yn ei defnyddio yn ystod llawdriniaeth ddargyfeiriol y galon, dylent sicrhau bod:

- y claf yn deall yr hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu a'u bod yn cytuno (rhoi caniatâd) i'r driniaeth, a
- canlyniadau'r weithdrefn yn cael eu monitro.

Mae NICE wedi annog meddygon i gadw cofnodion am bob claf a gaiff angiograffeg fflworoleuedd a'r hyn sy'n digwydd iddynt ar ôl y llawdriniaeth. Bydd hyn yn helpu meddygon i weld a oes unrhyw fanteision hirdymor i iechyd cleifion a gaiff angiograffeg fflworoleuedd yn ystod y llawdriniaeth. Efallai y bydd NICE yn edrych ar angiograffeg fflworoleuedd eto os cyhoeddir astudiaethau newydd ar y weithdrefn hon.

Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi

Efallai bod eich meddyg wedi cynnig angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol i chi. Mae NICE wedi ystyried y weithdrefn hon am ei bod yn gymharol newydd. Mae NICE wedi penderfynu bod y weithdrefn yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i gael ei defnyddio yn y GIG. Er hynny, dylech ddeall manteision a risgiau angiograffeg fflworoleuedd cyn i chi gytuno i gael y weithdrefn. Dylai eich meddyg drafod y manteision a'r risgiau gyda chi. Efallai bod rhai o'r manteision a'r risgiau hyn wedi'u disgrifio uchod.

Gwybodaeth bellach

Mae gennych hawl i gael yr holl wybodaeth ac i gymryd rhan yn y penderfyniad a wneir am y driniaeth a gaiff eich baban neu blentyn. Efallai y byddwch am drafod yr arweiniad hwn gyda'r meddygon a'r nyrsys sy'n gofalu amdanynt.

Gallwch ymweld â gwefan NICE (www.nice.org.uk) i gael gwybodaeth bellach am y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol a'r Rhaglen Ymyriadau. Mae copi o'r arweiniad llawn am angiograffeg fflworoleuedd mewnlawdriniaethol ar wefan NICE (www.nice.org.uk/IPG098guidance), neu gallwch archebu copi o'r wefan neu drwy ffonio Llinell Ymateb y GIG ar 0870 1555 455 a dyfynnu rhif cyfeirnod N0729. Mae'r dystiolaeth a ystyriodd NICE wrth ddatblygu'r arweiniad hwn hefyd ar gael o wefan NICE.

Os hoffech gael mwy o wybodaeth am broblemau'r galon, mae Galw Iechyd Cymru yn fan cychwyn da (ffoniwch 0845 46 47), neu Galw Iechyd Cymru Ar-lein (www.nhsdirect.wales.nhs.uk).

Dyddiad: Hydref 2004